7/356

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

K-Q TSE-ISO-EN 9000

05 MAYIS 2003

SAYI : B.13.APK.0.12.00.00/320-1628
KONU: Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 04.04.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/356-1255/5077 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Antalya Milletvekili Nail KAMACI'ya ait 7/356-1255 Esas No'lu yazılı soru önergesi Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı ve Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'nce incelenmiş olup, Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı'nın ve Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'nün konuya ilişkin verdiği bilgiler aşağıda sunulmuştur.

506 sayılı Kanunun 85'inci maddesi ile getirilen isteğe bağlı sigortalılık; malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerini kendileri ödeyerek sosyal güvenlik haklarını devam ettirmelerine imkan sağlayan sosyal sigortanın özel bir türüdür.

Zorunlu sigortaya tabi olan sigortalıların kendileri ile bakmakla yükümlü oldukları aile bireylerine, gerek çalışılan sürede, gerekse emekli olduktan sonra yapılan her türlü sağlık yardımlarını karşılamak amacıyla, almakta oldukları ücretlerinden % 11 oranında hastalık sigortası primi kesilmektedir.

Oysa, isteğe bağlı sigortaya devam edenlerden, hastalık sigortası primi kesilmemesine rağmen, emekli olduklarında gerek kendilerine, gerekse bakmakla yükümlü bulundukları aile bireylerine hastalık sigortasından her türlü sağlık yardımı yapılmaktadır.

Prim karşılığı olmaksızın yapılan bu yardımlar, nimet-külfet prensibine ve aktüeryal dengeye dayanan sosyal güvenlik ilkelerine ters düştüğü gibi, zorunlu sigortaya tabi çalışıp, tüm sigorta kollarına prim ödeyerek emekli olan sigortalılar aleyhine de bir durum yaratmaktadır.

Bu nedenle, 24 Nisan 2003 tarih ve 25088 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 4842 (09.04.2003) sayılı Kanunu'nun 33 üncü Maddesi ile isteğe bağlı sigorta prim oranı % 20'den, % 30'a çıkarılmış, böylece isteğe bağlı sigortaya prim ödeyerek emekli olanlar ile bakmakla yükümlü oldukları aile bireylerine gelecekte yapılacak sağlık giderlerinin karşılanması amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, 2001 yılı istatistiklerine göre, halen bu sigorta koluna kayıtlı 888.675 kişiden, düzenli prim ödeyenlerin sayısı sadece 265.842 kişidir. Daha açık bir ifadeyle, düzenli prim ödeyenlerin toplam sayıya oranı % 30'dur.

İsteğe bağlı sigortalılıktan geriye dönük çıkış her zaman mümkün olduğundan, isteğe bağlı sigorta primlerini ödemeyen % 70'lik çoğunluğun gelecekte bu primlerini ödeyip ödeyemeyeceklerine ilişkin bir tahminde bulunabilmek mümkün olmamakta, dolayısıyla, geleceğe ilişkin aktüeryal hesaplamalar yapılmasında da güçlüklerle karşılaşılmaktadır.

ADRES : İnönü Bulvarı No: 42 Emek / ANKARA
TEL : (0312) 212 20 72 FAKS : (0312) 215 18 00 E-MAİL : apk@csgb.gov.tr

İsteğe bağlı sigortalılığa ilişkin getirilen genel düzenlemenin, prim ödemeyen bu çoğunluğun önemli bir bölümünü primlerini ödeme yönünde aktive edeceği; ödemeyenlerin de sistem dışına çıkarılarak, ileriye yönelik yapılan aktüeryal hesaplamaların daha sağlıklı olmasına ve bu yolla öngörülen prim tahsilatının da gerçekleşmesine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Yine, 29.03.2003 tarihli ve 4833 sayılı 2003 Mali Yılı Bütçe Kanunu ile getirilen hükme göre; 02.09.1971 tarihli ve 1479 sayılı, 17.10.1983 tarihli ve 2926 sayılı Kanunlara tabi Bağ-Kur sigortalılarından Kuruma kayıt ve tescilleri yapıldığı halde 5 yıl ve daha fazla süre ile prim ödememiş sigortalıların Kurumca yapılacak borç bildirimlerine rağmen ödemede bulunmamaları halinde sigortalılıkları; prim ödemesi bulunan sigortalıların daha önce ödedikleri sürelerin tam olarak karşıladığı ayın sonu itibariyle, prim ödemesi bulunmayan sigortalıların ise tescil tarihi itibariyle 2003 yılı sonuna kadar Kurumca re'sen sona erdirilecektir.

Prim gelirlerine dayalı Bağ-Kur sosyal güvenlik sisteminde hiç prim ödemeyen sigortalıların sistem üzerinde bir yük oluşturacağı, prim alacaklarının zamanında tahsil edilememesi halinde Kurumun aktüeryal dengesinin bozulacağı, düzenli prim ödeyen sigortalıların sisteme olan katılımlarının sağlanmasının yanında, Sosyal Güvenlik Sisteminin devamlılığı ve verimliliği açısından prim ödeme alışkanlığı bulunmayan sigortalıların bu kapsamdan çıkartılmasının, verilen hizmetlerin verimliliği açısından uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Bakan